

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319201817
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8319201817.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzska republika, zapísaný v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúci na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 821 08 Bratislava, IČO: 47 258 713, právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly s.r.o., so sídlom Ventúrska 16, Bratislava, IČO: 47 234 547 proti žalovanému I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. R., XXX XX R., o zaplatenie 6.766,90 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 12Csp/61/2019-70 zo dňa 10.10.2019 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné žalobu zamietol a žalovanému vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 7.000 eur, ktorý sa žalovaný zaviazala splatiť v 84 splátkach vo výške 142,19 eura mesačne. Žalovaný uhradil titulom splatenia úveru finančné prostriedky v sume 2.109,13 eura. Z dôvodu neplnenia záväzkov žalovaným následne pôvodný veriteľ ku dňu 03.05.2016 vyhlásil splatnosť celého úveru. Ku dňu vyhlásenia okamžitej splatnosti pôžičky bol žalovaný preukázateľne po dobu dlhšiu ako 3 mesiace v omeškaní so splátkou splatnou dňa 15.01.2016. Ďalej uviedol, že žaloba vo veci bola podaná dňa 23.04. Ďalej uviedol, že žaloba vo veci bola podaná dňa 23.04.2019, teda za účinnosti § 54a Občianskeho zákonníka. Mal za to, že v prerokúvanej veci zo zmluvy vyplýva, že splátky sú zročné k 15. dňu kalendárneho mesiaca. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že právny predchodca žalobcu celý dlh zosplatnil ku dňu 03.05.2016. Ak teda v prerokúvanej veci išlo o splátku splatnú 15.01.2016, začala týmto dňom plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovanému. Trojročná premlčacia doba zosplateného zvyšku dlhu tak uplynula najneskôr 15.01.2019. Nárok na úroky a úroky z omeškania ako akcesorický nárok na príslušenstvo k hlavnému záväzku pritom podlieha rovnakému premlčaniu ako záväzok hlavný. Žalobca v danom spore podal žalobu až dňa 23.04.2019, teda v tom čase bol už jeho nárok nepochybne premlčaný. Uzavrel, že nakoľko v danom spore vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca v konaní voči žalovanému uplatnil nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý je premlčaný, a tento v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka už nemožno vymáhať a to ani v súdnych konaniach, súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, v ktorom okrem iného uviedol, že sa nemôže stotožniť s názorom konajúceho súdu o tom, že premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva. Podľa názoru žalobcu z Občianskeho zákonníka najmä z 8. hlavy 1. časti určujúcej dĺžku premlčacej doby nikde nevyplýva, že veriteľ, ktorého dlžník je spotrebiteľom, by mal byť akokoľvek ukrátený o svoje právo na uplatnenie svojich pohľadávok v zákonom priznanej všeobecnej trojročnej premlčacej dobe.

Mal za to, že z ust. § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pri plnení dlhu v splátkach vzniká veriteľovi právo na zosplatnenie dlhu v celej výške len do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Predmetné zákonné ustanovenie predstavuje právo veriteľa, nie jeho povinnosť. Ak by veriteľ nevyužil svoje právo na splatenie celého zvyšku dlhu, naďalej by bol oprávnený požadovať len zaplatenie už splatných splátok, t.j. premlčacia doba by plynula každej splátke samostatne. Do momentu predčasného zosplatnenia dlhu (03.05.2016) sa jednotlivé mesačné splátky premlčujú samostatne (október 2014 až apríl 2016) a až ku dňu 03.05.2016 sa mohli stať splatnými zvyšné splátky splatné k 15.05.2016 až 15.09.2021.

Ďalej uviedol, že dňa 03.05.2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stal dlh žalovaného splatný v celom rozsahu. Nasledujúci deň, t.j. 04.05.2016 žalobca mohol svoje právo vykonať prvý raz. Žalobný návrh bol podaný na súd dňa 23.04.2019, t.j. v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka si žalobca svoj nárok uplatnil v zákonnej trojročnej premlčacej dobe minimálne v rozsahu splátok zosplatnených k 03.05.2016.

Vzhľadom k týmto skutočnostiam sa žalobca nemohol stotožniť s rozhodnutím súdu, ktorým žalobe v napadnutej časti nevyhovelo a je toho názoru, že súd mal správne priznať žalobcovi uplatnený nárok minimálne v rozsahu splátok splatných po mimoriadnom zosplatnení úveru.

Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania pozostávajúce zo súdneho poplatku za odvolanie vo výške 405,50 eura a trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 296,57 eura. Žiadal, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a po preskúmaní odvolania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodným nebolo.

4. Z obsahu súdneho spisu nepochybne vyplýva, že predmetný spor vznikol zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej dňa 29.08.2014. Obsahom úverovej zmluvy bol záväzok žalobcu poskytnúť žalovanému klasický spotrebiteľský úver vo výške 7.000 eur a súčasne záväzok žalovaného vrátiť poskytnutý úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami, a to formou 84 mesačných splátok vo výške 142,19 eura so splatnosťou prvej splátky 15.10.2014. Konečná splatnosť úveru bola dňa 15.09.2021. Celková čiastka k zaplateniu bola 11.376,12 eura. Z výpisu z účtu žalovaného vyplýva, že v prospech žalobcu uhradil finančné prostriedky v sume 2.109,13 eura.

Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 11.05.2016 pôvodný veriteľ upovedomil žalovaného o tom, že nakoľko poskytnutý úver nesplácal riadne a včas, a to napriek opakovaným výzvam, vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru ku dňu 03.05.2016. Zároveň žalovaného vyzval na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 6.916,90 eura.

5. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

6. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

7. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

8. Plnenie dlhu možno dohodnúť aj v splátkach. Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, je dlžník povinný uhradiť každú splátku k dohodnutému termínu. Veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa dohody účastníkov alebo na základe rozhodnutia súdu či uznania práva. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba plynie samostatne. Splatnosť jednotlivých splátok neovplyvňuje splatnosť celého dlhu. Premlčanie sa v zmysle § 103 veta prvá Občianskeho zákonníka viaže na jednotlivé splátky a nie na celý dlh.

9. Predčasnú splatnosť peňažného záväzku môže veriteľ za podmienok stanovených v § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka vyvolať jednostranným právnym úkonom.

10. Ak toto právo nevyužije, celý dlh sa bude premlčovať odo dňa zročnosti jednotlivých splátok. Situácia sa zmení, ak veriteľ účinne uplatní zaplatenie celej pohľadávky naraz.

11. V ustanovení § 103 Občianskeho zákonníka, ktoré je vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu § 101 Občianskeho zákonníka špeciálne, je počiatok premlčania upravený odlišne od všeobecného. Podľa vety prvej ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti, neplynie teda odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka). Podľa vety druhej v prípade tzv. zosplatnenia dlhu len pre v budúcnosti majúce byť splatné splátky, premlčacia doba začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (§103 Občianskeho zákonníka), avšak tej, ktorá bola dôvodom pre uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Preto premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva.

12. Ak teda veriteľ právo na zosplatnenie v budúcnosti splatného dlhu nevyužije, jednotlivé splátky sa premlčujú samostatne odo dňa splatnosti každej z nich až do ich zaplatenia; ak však účinne uplatní zosplatnenie celého dlhu, pre zvyšok dlhu, ktorý mal byť pôvodne zaplatený v splátkach, začína plynúť premlčacia doba od splatnosti tej nesplnenej splátky, v dôsledku ktorej k uplatneniu predčasnej splatnosti dlhu došlo.

13. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka modifikuje § 565 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám. Podľa neho je strata výhody splátok podmienená splnením, že musí ísť o a) spotrebiteľskú zmluvu, b) strata výhody splátok nenastáva automaticky pre nespĺnenie niektorej splátky, ale až po uplatnení práva veriteľa; veriteľ môže toto právo uplatniť najskôr až po uplynutí lehoty 3 mesiacov od omeškania dlžníka so zaplatením splátky, c) veriteľ upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky. Obsahom upozornenia dlžníka je, že veriteľ si uplatňuje právo na jednorazové zaplatenie celej pohľadávky naraz.

14. Zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka spresňuje podmienky splácania záväzkov zo spotrebiteľských zmlúv v splátkach. Podľa tejto úpravy dodávateľ môže uplatniť právo vyplývajúce z § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nespĺnenie niektorej splátky najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Toto právo však môže uplatniť iba za podmienky, že naň upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní.

15. Oznámením zo dňa 11.05.2016 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy vo výške 6.916,90 eura, pričom uviedol, že nakoľko poskytnutý úver napriek opakovaným výzvam nesplácal riadne a včas, ku dňu 03.05.2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru, avšak nekonkretizoval nezaplatenú splátku pre ktorú sa rozhodol využiť svoje právo na zaplatenie celého dlhu.

16. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, č.k. 6Co/26/2017-83 zo dňa 28.06.2018, kde v bode 27. rozsudku odvolací súd uviedol, že: „Odvolací súd tiež poznamenáva, že taký právny úkon, akým je zosplatnenie celého dlhu by mal obsahovať dôležitý údaj a to identifikáciu tej nezaplatennej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. Práve totiž od splatnosti tejto splátky sa začína počítať premlčacia doba podľa § 103 Občianskeho zákonníka. Preto možno celkom opodstatnene konštatovať nad rámec potreby pre rozhodnutie v merite veci, že právny úkon, ktorým veriteľ zosplatnil celý dlh je na úkor určitosti nejasný, vyvoláva otázky a preto neplatný pre jeho neurčitost' (§ 37 ods. 1 OZ).“

17. Odvolací súd považuje za nepochybné, že dňa 29.12.2015 žalovaný uhradil poslednú splátku pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalobcu, ako to vyplýva z predloženého potvrdenia prijatia splátok zo dňa 02.05.2019 (č. l. 44 spisu).

18. V predmetnom prípade je teda zrejmé, že premlčacia doba začala s ohľadom na ust. § 103 Občianskeho zákonníka plynúť najneskôr odo dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, t.j. od 03.05.2016. Ako bolo už vyššie uvedené, a ako to vyplýva aj z obsahu spisu, dlžnou splátkou pre ktorú nastalo zosplatnenie je však už splátka splatná za 01/2016 (konkrétne splatná dňa 15.01.2016), teda od uvedeného dátumu začala plynúť premlčacia doba v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka, čiže od nezaplatennej splátky, pre ktorú došlo k uplatneniu práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru.

19. Vo vzťahu k vyššie uvedenému teda možno konštatovať, že premlčacia doba v predmetnom prípade začala plynúť odo dňa neuhradenia prvej omeškanej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu, t.j. odo dňa 15.01.2016 a uplynula dňa 15.01.2019. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná dňa 23.04.2019, teda 3 mesiace po uplynutí premlčacej doby, súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu žalobcu zamietol.

20. Správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

21. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

22. V odvolacom konaní nebol žalobca úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.